

iljčani, njim na čelu nepozabni Sorko, so se ustavili nakanam Pistorjevim ter niso pristavili, da bi se njih šola, svetišče vzgoje in omike, spremenila v priprosto ponemčevalnico. Pistor je bil prisiljen zidati s pomočjo šulferajnovi novo šolo, katera pa se nikdar ni mogla povspeti do kake slave. Pistor sam ni hotel pošiljati svojih otrok v nemško šolo, ampak jih je dal raje poučevati doma po slovenskih učiteljih. Vse je poskušal Pistor, da bi povzdignil nemško šolo, vse zaman. Ko je s pomočjo mariborskega okrajnega glavarja pridobil nemški šoli deželno oskrbovanje in s tem naložil Šentiljčanom občutljive vzdrževalne stroške, zavlada je med ljudstvom nova nevolja in ljudstvo se je z ogorčenostjo povpraševalo: «Kaj nam treba te nemške šole, kaj nam treba novih stroškov.»

Pistor je vedel, da si nemška šola ne bo nikdar zadobila zaupanja Šentiljčanov in za to se je vedno z enim očesom gledal na dvojezično šentiljsko šolo. A šolo je vodil značajan mož, zaveden Slovenec, priznan vzgojatelj gospod Karol Sorko in ta je branil šentiljsko šolo kakor svoje oko, da ne pride Pistor do nje. Sedaj pa nam je nemila smrt nagloma in nepričakovano vzela drago življenje našega Sorka, in Pistorju je vzrastlo novo upanje. Po vseh časnikih vabi in bobna, naj prosijo za izpraznjeno nadučiteljsko mesto nemško misleči učitelji, ki pa so usposobljeni tudi za slovenski jezik, po domače povedano, naj prosijo za njo nemškutarški učitelji, kojim je več za nemško politiko nego za šolo. Z nemškutarškim nadučiteljem si pridobi Pistor večino v krajnem šolskem svetu in potem je tudi usoda dvojezične šole zapečaten.

Slovinci smemo z vso pravico zahtevati, da pride na nadučiteljsko mesto v Št. Ilju dobro usposobljen in značajan slovenski učitelj, ne pa Pistorjev političen somišljenik. Šentiljska šola in posebno ondotno nadučiteljsko mesto je naša narodna posest in mi smo prepričani, da nastane med zavednim slovenskim ljudstvom na Spodnjem Štajerskem viharna nevolja, ako se nam odvzame ta posest iz naših rok ter položi v tuje roke. Nemci in nemškutarji imajo itak v Št. Ilju svojo nemško šolo, nam se naj pusti naša dvojezična šola. Ne dvomimo, da bodo poklicani slovenski činitelji storili vse, kar je za varstvo naših pravic v tej stvari potrebno. Uničevalna bi bila sodba narodova, ako bi tega ne storili.

in stene leskečejo v pisanem marmorju, v višini hodnikov pa se začenja zlati mozajik, ki odeva s čarobno krasoto kupole in stene. Po tej zlati preprogi pa so posejane kakor cvetlice mične podobe v prav krepkih potezah. Kaj je mozajik: Podoba, sestavljena iz samih barvanih štirivoglatih klinčkov. Stari Rimljani so znali posebno lepo sekati tanke plošče belega, rudečega, črnega in rumenega marmorja in so stikali potem te kamenčke v podobe. Za bolj žive barve se pa koljejo steklene plasti v male koščekce, ali se pa tudi prevleče steklo z zlato peno in da je ta, takozvani zlati mozajik-ten, trpežnejši, se potegne čez peno še prozorna steklena lupina in potem se šele razdrobi v drobne klinčke. Ti klinčki se potem zatikajo drug poleg drugega v svež omet, vendar tako da je za spoznanje med njimi prostora. Ko se omet utrdi je taka slika najbolj trdežna, pa tudi najbolj veličastna. Zdaj pa še nekaj besed o podobah samih! V dupljini nad velikim oltarjem stoluje Kristus; on je kralj v cerkvi. Njegovo življenje, trpljenje in poveljanje je predmet skoro vsem slikam. V eni kupoli je na vrhu naslikan prestol pregrnjen z mašnim plaščem, na tem pa leži zaprta knjiga — evangelij. Nad knjigo pa plava golobček — sv. Duh. Odtod hité žarki nad glavo Marije in apostolov, ki sedijo v krogu okoli s knjigami v

Politični ogled.

Novo ministerstvo ima polne roke dela s štrajkom premogarjev na Češkem in Moravskem ter s spravo med Čehi in Nemci. Toda nobeno delo ne gre gladko izpod rok. Posestniki premogokopov se branijo izpolniti zahteve delavcev, čeprav so te jako skromne in opravičene. Vlada se trudi na vse načine, da bi spravila posestnike in delavce ter s tem odpravila štrajk. Zavoljo štrajka vstaja namreč že mnogo neugodnosti. Nekatere fabrike so ustavile delo, nekatere železnice pa promet, ker nimajo premoga. Tudi na Dunaju se bojijo, da jim zmanjka premoga, ako štrajk kmalu ne preneha. V spravni pogajanjih med Čehi in Nemci se tudi prikazujejo težkoče. Nemška narodna stranka spočetka ni hotela privoliti v spravo, potem pa si je zopet premislila. Po Svečnici se bodo začeli spravljati. Večina politikov je mnenja, da iz sprave ne bo kaj prida, ker bodo Nemci hoteli vse imeti, a Čehom nič dati. A tudi to že pričakujemo, da kadar se bodo pogajanja vsled nemške trmoglavosti razbila, potem bodo Nemci kričali, da so Čehi nespravljivi. V Avstriji ne bo prej miru, dokler ne bo ministerstva, ki bo tudi Nemcem pokazalo, da jim je kos.

Na Goriškem je pri dopolnilni državnozborni volitvi zmagal grof Coronini, ki se je pred meseci poslanstvu odpovedal, a sedaj zopet sprejel izvolitev. Njegova protikandidata sta bila dr. Stanič in vitez dr. Tonkli. Zadnji ni dobil mnogo glasov, a dr. Stanič je še le v ožji volitvi propal.

Čuden občinski sklep. Občinski zastop v Porečah na Koroškem je sklenil zahtevati, da se v vseh uradnih izkazih Poreče zaznamujejo kot nemški kraj. To je ravno tako, kakor če bi okrajni zastopi mariborski, marenberški, gornjeradgonski in slovenjebistriški sklenili zahtevati, da se okrajni zaznamujejo kot nemški okraj. Ves svet bi se jim smejal!

Volitev župana v Pragi. Praški mestni zastop si ne more izvoliti župana. Že večkrat so volili, a vsakokrat dobi Staročeh dr. Srb 43 glasov, Mladočeh dr. Podlipny pa 42, a po občinskih določilih mora župan postati le tisti, ki dobi najmanj 46 glasov. Morda se Staročehi in Mladočehi še pobotajo.

Kitajski cesar Kwang-si je bil od svoje vladoželjne matere prisiljen, da je odstopil vladarstvo svojemu 9letnemu sinu Putsingu. Koj ko je odstopil, je tudi že umrl. Pravijo, da se je sam ustrelil, drugi pa, da ga je mati dala umoriti.

rokah in s sandali na nogah. Čakali so svetega Duha; ko so ga pa prejeli, zdaj razumejo tudi zaprto knjigo sv. evangelij, zdaj lahko hite v svet, kam? Pod vsakim apostolom sta po dva zastopnika različnih narodov. Tu berem: Romani, tu zopet: Sarmatea, tam pa: Phrygii. O srečni narodi, katerim je došla tako zgodaj sv. blagovest! To misel izražajo tudi angeljčki, ki na starih kotih, kjer se kupola naslanja na stebre, pojejo veselo božično glorio, katero imajo zapisano na listih. — «Kakšen pa je altar?» me bodete vprašali. «Je-li vreden take cerkve?» Pod streho, katero nosi čvetero umetno zrezljanih stebričev je altarna rakev z grobom sv. Marka, tovarišem sv. Petra in učencem Gospodovim, nad altarjem pa — o kras — je menda kaka dva metra visoka zlata tabla iste dolžine ko altar. V peterih vrstah so nanizani gotiški loki, v vsaki vrsti različni po velikosti in obliki, a vsi nedosegljivi radi drobnoizdelanih podob. Pod življenjem Kristusovim ti v drugi vrsti slika umetnik življenje Marijino; spodaj te razveseljuje veličastna procesija nebeških duhov-angeljev, še nižje ti govorijo apostoli o sreči nebeški, in v najnižji vrsti ti pričajo starozakonski preroki, da je tisti, ki se daruje na altarju, res pričakovani Mesija in Sin božji! Pa tudi teh slik se ni dotaknil čopič slikarjev, ampak

Vojna v Južni Afriki. »Nazaj ne gremo več!« je zaklical angleški general Buller svojim vojakom, ko je prekoračil reko Tugelo ter se napotil proti Ladysmithu, kjer imajo Buri angleške vojake pod generalom Whitom ujet. Toda zdaj je general Buller vesel, da je mogel nazaj čez Tugelo in da ga Buri niso nabili kakor njegovega generala Warrena pri Spionskopu. General Warren je korakal najnaprej proti Ladysmithu. Pri Spionskopu je zadel ob Bure, ki so se mu navidezno umaknili, potem pa planili zopet z vs. silo v njegove čete. Veliko jih je ubitih, ranjenih in ujetih. Angleži so se morali pomakati nazaj. Dva dni so bežali preko Tugele in ščitil jih je pri tem prehodu general Buller s topničarstvom. Angleži sedaj menda ne bodo več mislili, da še kedaj dobe v roke Ladysmith in osvobodijo svoje rojake. Na Angleškem vlada vsled ponesrečene bitke pri Spionskopu velika razburjenost. Nevolja pa se ne obrača proti ministrom, ki so brezvestno zakrivili vojsko, ampak proti generalu Bullerju, ki stori vse na povelje od doma.

Dopisi.

Jarenina. (Kmečko bralno društvo) naše je imelo v nedeljo dne 21. jan. svoj letni občni zbor, čegar poročila so bila zelo zanimiva. Tajnik nam je sporočil, da je imelo društvo v pretečenem letu 90 udov, od teh 6 zunanjih. Društvo je priredilo v 10. društvenem letu zopet sijajno Ciril-Metodovo slavnost, katero je posebno povzdignil g. prof. dr. A. Medved iz Maribora s svojim prekrasnim govorom. V svoji «Čitalnici» je društvo imelo tudi 10 podučnih shodov s petjem, deklamacijami in podučnimi govori; teh najlepši je bil «Alojzijeva slavnost» dne 24. junija, pri kateri so sodelovali udje mladeniške in dekliske Marijine družbe. Narodno je bilo društvo l. 1899. na deset časnikov: «Slov. Gospodar, Domovina, Mir, Domoljub 2 izvoda, Glasnik, Kmetovalec, Slov. Čebelar, Dom in Svet, Vrtec in Venec cerkv. bratovščin.» V «Čitalnici» so dajali svoje liste g. dekan «Südsteirische Post in 1 izvod Slov. Gosp.», gsp. P. H. Rešek: «Sonntagsbote in Feierabend» in g. kapelan: «Slovenca in Slovenski list.» Umrl je l. 1899, gsp. vpok. župnik A. Fišer, ki je bil društvu od početka društva velik prijatelj in poseben podpornik.

Nato poroča blagajnik o denarnem stanju društva: Imelo je l. 1899 70 gl. 14 kr. dohodkov. Zunanji udje: župnik J. Zupanič, dr.

obstoje iz barvane steklovine, katero so vlivali v umetno narejene zlate jamice. Zdaj pa še občuduj lepo razrejene drage kamne in potem reci, ali niso bili res veliki umetniki l. 1105, ko so izvršili ta altar v Carigradu?

3.

Res cerkev sv. Marka s svojimi mozaiki nima para na svetu. A v Benedkah so še tudi druge lepe cerkve. Ali hočeš videti cerkev sv. Janeza in Pavla? Stavljena je v podobi križa v gotiškem slogu. Nad križališčem podolžne in poprečne veje se dviga veličastna kupola, obok treh ladij pa visi na močno zidanih deseterih slopih. Cerkev je dolga skoro 100 metrov. Tu ni mozaikov, niti slik na presno ni mnogo. Čeprav je le pobeljena, vendar kako veličasten utis napravi! Skozi velika okna, ki segajo na pr. zadi za velikim oltarjem kar v treh nadstropjih od tal do oboka, lijejo obilno solnčni žarki, da cerkev plava v svetlobi.

Pa zmerom ni bila tako vesela, tako praznična. Kolikrat se je morala odeti v črne preproge in teman zamet; po njej pa so odmevali mrtvaški psalmi in žalobno klenkanje zvonov. Tukaj so pokopavali benečanske vladarje — doži so se imenovali — dokler so bile Benedke še samosvoje. O teh časih pričajo nagrobni spominki. Ob vseh stenah